USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobce: **Z. L.**, zastoupeného advokátem Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL. M., Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2019, čj. OAM-642/ZA-ZA11-ZA20-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2021, čj. 2 Az 67/2019 - 109,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal dne 16. 7. 2019 druhou (opakovanou) žádost o udělení mezinárodní ochrany. Důvodem byla jeho obava z návratu do země původu – Gruzie, kde byl v letech 1991–1992 zapojen do abchazsko-gruzínského konfliktu. Návratu do země původu brání také zhoršený zdravotní stav žalobce (chronická hepatitida typu C a cirhóza jater). Vzhledem k délce předchozího správního řízení o udělení mezinárodní ochrany se navíc žalobce i jeho rodina zcela začlenili do české společnosti.

[2] Žalovaný rozhodl, že žalobcova žádost je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nepřípustná, a řízení o ní podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil. Žalobce uvedl stejný důvod pro udělení mezinárodní ochrany jako v případě první žádosti. K námitce žalobcova zdravotního stavu žalovaný sdělil, že se netýká změny situace v zemi původu ani nesvědčí o tom, že by žalobce mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona. K namítané délce předchozího správního řízení a začlenění žalobce do české společnosti žalovaný uvedl, že institut mezinárodní ochrany nelze využít k další legalizaci pobytu na území ČR.

[3] V řízení před městským soudem žalobce předložil nový důkaz, podle něhož není občanem Gruzie. Podle městského soudu nemá tato skutečnost vliv na určení země, ve vztahu k níž je třeba posuzovat důvody pro udělení mezinárodní ochrany. I pokud by se žalobce nacházel v postavení osoby bez státní příslušnosti, nezměnila by se země, ve vztahu k níž by byla jeho žádost posuzována. Městský soud žalobu zamítl.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Městský soud nesprávně vypořádal nově zjištěnou skutečnost, že stěžovatel není státním občanem Gruzie. Dále stěžovatel namítl, že délka řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve spojení s rodinným životem na území ČR představují nové skutečnosti, pro které měla být jeho žádost meritorně posouzena. Stěžovatel poukázal také na nesprávné užití vyhlášky Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se stanoví bezpečné země původu. Městský soud totiž nemohl s ohledem na novou skutečnost týkající se státního občanství odkázat na Gruzii jako na bezpečnou zemi původu. Stěžovatel navíc nemůže využít žádného z institutů upravených zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Stěžovatel rovněž namítl nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že nejsou naplněny podmínky pro meritorní posouzení stěžovatelovy v pořadí druhé žádosti o mezinárodní ochranu. Stěžovatelův případ měl být posuzován ve vztahu ke Gruzii bez ohledu na tvrzené pozbytí státního občanství.

[6] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se po posouzení přípustnosti kasační stížnosti NSS zabývá podle § 104a s. ř. s. tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 10–12).

[7] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[8] K nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí lze odkázat např. na rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS. Městský soud postupoval v souladu s touto judikaturou. Svůj rozsudek řádně odůvodnil a srozumitelně vysvětlil, proč neshledal stěžovatelovy žalobní body důvodnými.

[9] Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřípustná, *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřípustnou podle § 11a odst. 1.* Ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu předpokládá, že žalovaný nejprve posoudí, zda je opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany přípustná, tj. zda cizinec *uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení* [písm. a)] *a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a* [písm. b)].

[10] Jinak řečeno, pokud cizinec podá druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany, jako je tomu nyní, žalovaný ji věcně projedná pouze tehdy, pokud žadatel tvrdí nové skutečnosti, které nebyly obsahem jeho předchozí žádosti, nemohl je tvrdit bez vlastního zavinění, *a zároveň* jsou relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

[11] Městský soud vyložil, že ačkoliv stěžovatel pochází původně z oblasti Abcházie, již v řízení o jeho první žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konstatoval, že stěžovatel není nucen k návratu na abchazské území. Na osoby ze smíšených abchazsko-gruzínských rodin státní orgány Gruzie nahlížejí jako na státní příslušníky Gruzie a tito požívají na území Gruzie stejná práva i povinnosti. Žalovaný proto posuzoval hrozbu pronásledování a vážné újmy právě ve vztahu ke Gruzii. Městský soud přitom z aktuálních podkladů obsažených v správním spisu ověřil, že v Gruzii nedošlo ve vztahu k stěžovatelem tvrzeným důvodům k žádné změně politické či bezpečnostní situace, stejně tak tam nedošlo ani k jiným změnám, které by mohly být podstatné ve vztahu k udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel současně nenamítal, že by mu v Gruzii hrozilo azylově relevantní nebezpečí, resp. větší riziko vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení (usnesení NSS ze dne 14. 4. 2022, čj. 10 Azs 515/2021 - 62).

[12] Stěžovatel namítl nesprávný postup městského soudu při vypořádání otázky jeho státní příslušnosti. Z ustálené judikatury však plyne, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany bez dalšího není absence státní příslušnosti. NSS v této souvislosti konstatoval, že *„formou azylu nelze* (...) *poskytnout subsidiární ochranu apatridům, kteří jsou apatridy bez dalšího, tj. osobám, které nepožívají* de iure *či* de facto *ochrany „pouze" pro skutečnost, že nejsou státními občany určitého státu* (...) *Důvodem poskytnutí ochrany apatridům formou azylu by například bylo jednání státu, který by své občany zbavil státního občanství z azylově relevantního důvodu, a učinil je tak osobami bez občanství, popřípadě by osoby bez občanství vystavil takovému pronásledování z azylově relevantních důvodů (tj. odepření* de facto *ochrany), že by bylo nemožné nadále na území takového státu setrvat"* (rozsudek ze dne 10. 1. 2007, čj. 6 Azs 80/2006 - 64, č. 1659/2008 Sb. NSS, či usnesení ze dne 30. 9. 2014, čj. 3 Azs 57/2014 - 33, a usnesení ze dne 29. 9. 2016, čj. 2 Azs 175/2016 - 56). Stěžovatel netvrdil (a v řízení ani žádné takové skutečnosti nevyplynuly), že o státní příslušnost přišel z důvodu pronásledování, které by bylo motivováno azylově relevantními důvody. Zároveň nelze přehlédnout možnost stěžovatele požádat o udělení gruzínského státního občanství na gruzínském konzulátu.

[13] Jako další důvod opakované žádosti stěžovatel uvedl začlenění do české společnosti. Žalovaný i městský soud dospěli k závěru, že se jedná o novou skutečnost, která nebyla obsahem stěžovatelovy první žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Neshledali však, že je tato skutečnost relevantní pro udělení azylu či doplňkové ochrany. K tomuto posouzení nemá NSS výhrady. Judikatura nevylučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod vedoucí k udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Vychází však z toho, že se jedná pouze o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností (např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je natolik závažný, že jí neumožňuje starat se o dítě; srov. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2015, čj. 3 Azs 256/2014 - 27). NSS souhlasí s žalovaným i městským soudem, že v případě stěžovatele se o mimořádnou okolnost takové intenzity nejedná, resp. stěžovatel tuto námitku blíže nekonkretizoval.

[14] Pokud jde o obavy z hrozícího pronásledování v zemi původu a špatný zdravotní stav stěžovatele, tato tvrzení nejsou tvrzeními novými. Není proto třeba, aby byla opětovně věcně posouzena. Závěrem NSS uvádí, že azyl nelze zaměňovat s jinými

legálními formami pobytu cizinců na území ČR. Žádný z institutů zákona o pobytu cizinců však není předmětem nyní posuzované věci, a proto se jimi městský soud nemusel zabývat.

[15] NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost podle § 104a s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 s. ř. s. a § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému nevznikly žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. dubna 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu